

Czwarta klasa – jak pomóc dzieciom wkroczyć w kolejny etap edukacyjny? - kilka słów dla Rodziców

Nowy rozdział w życiu ucznia

Choć między klasą trzecią a czwartą mijają tylko dwa miesiące wakacji, zmiany, jakie zachodzą w życiu dziecka po powrocie do szkoły, są często ogromne. Dla wielu uczniów przejście do czwartej klasy oznacza rozpoczęcie zupełnie nowego etapu edukacyjnego – bardziej wymagającego, mniej przewidywalnego i często bardziej stresującego.

Czwarta klasa to moment, w którym dziecko opuszcza bezpieczny świat edukacji wczesnoszkolnej i wkracza w świat przedmiotów nauczanych przez różnych nauczycieli, z różnymi stylami pracy, oczekiwaniami i sposobami oceniania. Właśnie dlatego warto zastanowić się, jak mądrze i skutecznie wspierać dziecko w tej przełomowej fazie.

Dlaczego czwarta klasa jest tak wymagająca?

1. Nowi nauczyciele i nowy system nauki

Jeden wychowawca zostaje zastąpiony przez kilku nauczycieli przedmiotowych. Każdy z nich ma inne podejście do uczniów, co dla dziecka może być dezorientujące. Wymaga to większej samodzielności, elastyczności i zdolności adaptacyjnych.

2. Więcej materiału do opanowania

Każdy nauczyciel realizuje podstawę programową swojego przedmiotu, co oznacza, że uczeń musi codziennie zmierzyć się z różnorodnym zakresem wiedzy. Czas poświęcany na naukę i odrabianie lekcji znacząco się wydłuża.

3. Podział na lekcje i zmiany sal

Zamiast jednego, stałego planu dnia w jednej klasie, uczniowie muszą odnaleźć się w planie lekcji z podziałem na przedmioty i zmiennymi salami. To wprowadza element chaosu i może potęgować stres, szczególnie jeśli dziecko nie zdąży dokończyć pracy podczas lekcji.

Jak rodzic może pomóc dziecku w adaptacji?

1. Nie strasz, nie dramatyzuj

Nie opowiadaj o czwartej klasie jako o „trudnym etapie”, który „na pewno da dziecku w kość”. Unikaj wyolbrzymiania – zamiast tego daj dziecku poczucie, że poradzi sobie z pomocą i wsparciem.

2. Pomóż dziecku się zorganizować

- Przygotujcie wspólnie plan lekcji – zaznaczcie w nim numery sal i nazwiska nauczycieli.
- Wydrukowany plan włożcie do piórnika, żeby dziecko miało go zawsze pod ręką.
- Przypominaj, by dziecko zapisywało wszystkie zadania domowe – to nawyk, który warto kształtować od początku.

3. Twórzcie wspólnie stały rytm dnia

- Wyznaczcie czas na naukę, zabawę i odpoczynek.
- Zadbajcie o spokojne miejsce do odrabiania lekcji.
- Systematyczność i rutyna zwiększają poczucie bezpieczeństwa u dziecka.

4. Wspieraj, ale nie wyręczaj

Twoja pomoc powinna polegać na towarzyszeniu, nie na wykonywaniu zadań za dziecko. Pozwól mu próbować, nawet jeśli oznacza to popełnianie błędów – to ważny element procesu uczenia się i budowania pewności siebie.

5. Pozwól dziecku decydować

Daj przestrzeń na drobne wybory – np. co ubrać do szkoły, w jakiej kolejności odrabiać zadania. Dzięki temu dziecko uczy się samodzielności i odpowiedzialności za własne decyzje.

6. Chwal za wysiłek, nie tylko za oceny

Doceniaj postępy, starania i nowe umiejętności. To ważniejsze niż oceny w dzienniku – zwłaszcza w nowym systemie, który może być dla dziecka dużym wyzwaniem.

7. Wzmacniaj motywację wewnętrzną

Nie polegaj wyłącznie na systemie nagród i kar. Najsilniejszą motywacją jest uznanie i wsparcie rodzica. Nie przesadzaj z reakcjami – ani na sukcesy, ani na porażki. Ucz dziecko, że każdy wynik to część procesu.

8. Zadbaj o podstawy jeszcze przed wakacjami

Jeśli dziecko kończące trzecią klasę ma problemy z czytaniem, pisanem czy tabliczką mnożenia – warto zadbać o uzupełnienie tych braków jeszcze przed rozpoczęciem czwartej klasy. Zaległości na starcie mogą poważnie utrudnić naukę w nowym systemie.

9. Nie bój się prosić o pomoc

Jeśli widzisz, że dziecko ma poważniejsze trudności – skontaktuj się z psychologiem lub pedagogiem szkolnym. Możliwe, że konieczna będzie diagnoza w poradni psychologiczno-pedagogicznej i zaplanowanie indywidualnego wsparcia.

Na zakończenie: nie istnieje jedna recepta

Każde dziecko jest inne, dlatego nie ma jednego, uniwersalnego sposobu na przejście przez ten etap. Najważniejsze, co możesz zrobić jako rodzic, to **być blisko, słuchać, obserwować i wspierać** – nie tylko w chwilach sukcesów, ale i w momentach zwątpienia czy niepowodzenia.

Czwarta klasa to wyzwanie – ale również ogromna szansa na rozwój, budowanie samodzielności i odpowiedzialności. Mądrze wspierając, dziecko poradzi sobie z nim z sukcesem.

Pamiętaj: Twoja obecność, zrozumienie i zaufanie są najważniejszym fundamentem, na którym dziecko zbuduje swoją szkolną pewność siebie.

Monika Świerczek-Fic (psycholog)